

Parshanut and Polemics II

Marty Lockshin, Torah in Motion 5781

Questions

How to identify a polemic:

David Berger: ““In matters of exegetical detail, polemical motives are occasionally obvious, occasionally likely, and occasionally asserted implausibly.”

How much did the classical rabbis and the medieval rabbis know about Christianity?

Did the rabbis see Christianity as an intellectual (as opposed to physical) threat?

Sanhedrin 107b

תנו רבנן: לעולם תהא שמאל דוחה וימין מקרבת. לא כאלישע שדחפו לגחזי בשתי ידיים, ולא כיהושע בן פרחיא שדחפו לישו הנוצרי בשתי ידיו... יהושע בן פרחיה מאי היא? כדקטלינהו ינאי מלכא לרבנן אזל יהושע בן פרחיה וישו לאלכסנדריא של מצרים. כי הוה שלמא שלח ליה שמעון בן שטח: ... קם אתא ואתרמי ליה ההוא אושפיזא, עבדו ליה יקרא טובא. אמר: כמה יפה אכסניא זו. אמר ליה: רבי, עיניה טרוטות. אמר ליה: רשע! בכך אתה עוסק? אפיק ארבע מאה שיפורי ושמתייה. אתא לקמיה כמה זימנין, אמר ליה: קבלן! - לא הוי קא משגח ביה. יומא חד הוה קא קרי קריאת שמע, אתא לקמיה. סבר לקבולי, אחוי ליה בידיה. הוא סבר: מידחא דחי לי. אזל זקף לבינתא והשתחוה לה. אמר ליה: הדר בק! - אמר ליה: כך מקובלני ממך: כל החוטא ומחטיא את הרבים אין מספיקין בידו לעשות תשובה. ואמר מר: ישו כישף והסית והדיח את ישראל

Egypt and Magic in the New Testament

Matthew 2: An angel of the Lord appeared to Joseph in a dream. “Get up,” he said, “take the child and his mother and escape to Egypt. Stay there until I tell you, for Herod is going to search for the child to kill him.” . . . After Herod died, an angel of the Lord appeared in a dream to Joseph in Egypt and said, “Get up, take the child and his mother and go to the land of Israel, for those who were trying to take the child’s life are dead.”

Matthew 12: Then a blind and dumb demoniac was brought to him, and he healed him, so that the dumb man spoke and saw. And all the people were amazed, and said, “Can this be the Son of David?” But when the Pharisees heard it they said, “It is only by Be-el’zebul, the prince of demons, that this man casts out demons.”

Anachronisms/the name ישו?

King Alexander Yannai (d. 76 BCE)

ישו as short form for ישוע; ישוע as rabbinic Hebrew form of יהושע

Just like יודה and יהודה; יורם and יהורם.

“Jesus ben Sira”

Sanhedrin 43a

משנה מצאו לו זכות פטרוהו ואם לאו יצא ליסקל וכרוז יוצא לפניו איש פלוני
בן פלוני יוצא ליסקל על שעבר עבירה פלונית ופלוני ופלוני עדיו כל מי שידע לו
זכות יבא וילמד עליו:

גמרא . . . וכרוז יוצא לפניו: לפניו אין מעיקרא לא: **והתניא בערב הפסח**
תלאוהו לישו הנוצרי והכרוז יוצא לפניו מ' יום קודם שהוא יוצא ליסקל על
שכישף והסית והדיח את ישראל כל מי שידע לו זכות יבא וילמד עליו ולא
מצאו לו זכות ותלאוהו בערב הפסח אמר עולא ותסברא בר הפוכי זכות הוא
מסית הוא ורחמנא אמר (דברים יג) לא תחמול ולא תכסה עליו אלא שאני ישו
דקרוב למלכות הוה:

מזכיר

אם כן יצא דין זכות עליו

יוצא ליסקל והכרוז יוצא לפנו איש פלו בן פלו יוצא ליסקל על שעבד
עבירה פלונית ופלו ופלו עדיו כל מי שיוצא לו זכות יבא וילמד עליו

במר אמ אביי ועדיך לומ ביום פלוט ובשעה פלונית ובמקום פלו
זלמח איבא זיודע נחת ממים להו והכרוז יוצא לפנו השתא אין מעיקרא

לא והתניא בערב הפסח תלאהו לישוע הנצרי וכרוז

יוצא לפנו ארבעים יום ישוע הנצרי יוצא להיסקל על שבישף והסידת

והדיח את ישראל כל מי שיוצא לו זכות יבוא וילמד לא מעאו לו זכות ותלאוהו בערב

הפסח אמר עולא ותסברה ישוע הנצרי בדה פנוי ליה זכות הוא מסית הוא וכחמנא

אמ לא תחמול ולא תכסה עליו לא שאני ישוע הנצרי שקרוי למלכות היה

תנו רבנן חמשה תלמידים היו לו לישוע הנצרי ואנהן בנות אי כקי נטר בוני תורה

John 19

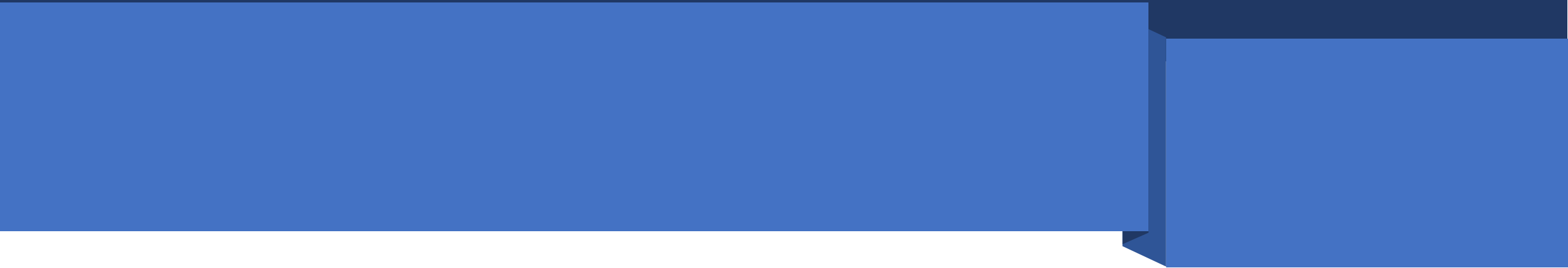
¹³ When Pilate heard this, he brought Jesus out and sat down on the judge's seat at a place known as the Stone Pavement (which in Aramaic is Gabbatha).

¹⁴ It was the day of Preparation of the Passover; it was about noon.

“Here is your king,” Pilate said to the Jews.

¹⁵ But they shouted, “Take him away! Take him away! Crucify him!”

Back to the theme of Finding Polemics in the Talmud

Mishnah Kiddushin 4

רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, לְעוֹלָם יִלְמַד אָדָם אֶת בְּנוֹ
אֲמֻנֹת נְקִיָּה וְקֻלָּה

רַבִּי נְהוֹרַאי אֹמֵר, מִנִּיחַ אֲנִי כָּל אֲמֻנֹת
שְׂבַע עוֹלָם וְאִינִי מְלַמֵּד אֶת בְּנֵי אֶלֶף תּוֹרָה,
שֶׁאָדָם אוֹכֵל מִשְׂכָּרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה וְקָרַן קִיּוֹמָת
לְעוֹלָם הַבָּא. וְשָׂאֵר כָּל אֲמֻנֹת אֵינָן כֵּן.
כְּשֶׁאָדָם בָּא לְיָדָיו חֲלִי אוֹ לְיָדָיו זְקֵנָה אוֹ לְיָדָיו
יְסוּרִין וְאֵינוֹ יָכוֹל לַעֲסֹק בְּמַלְאכָתוֹ, הֲרִי הוּא
מֵת בְּרַעַב. אֲבָל הַתּוֹרָה אֵינָה כֵּן, אֶלֶף
מְשַׁמְרָתוֹ מְכֹל רַע בְּנַעֲרוּתוֹ וְנוֹתֶנֶת לוֹ אַחֲרֵית
וְתִקְוָה בְּזִקְנוּתוֹ

Rabbi Meir says: A person should always teach his son a clean and easy profession...

Rabbi Nehorai says: I leave aside all professions in the world, and I teach my son only Torah; for a person eats of its reward in this world, and the principal endures in the world to come. And all other professions are not so — when a person comes into sickness, or into old age, or into suffering, and is not able to be involved in his work, he dies in hunger. But the Torah is not so — but rather it guards him from all evil in his youth, and gives him a goal and hope in his old age

Mishnah Kiddushin 4 (cont.)

וְכֵן הוּא אֹמֵר בְּאַבְרָהָם אָבִינוּ עָלָיו
הַשְּׁלוֹם, ([בראשית כד](#)) וְאַבְרָהָם זָקֵן
. . . וְה' בֵּרַךְ אֶת אַבְרָהָם בְּכֹל.
מְצִינוּ שְׁעָשָׂה אַבְרָהָם אָבִינוּ אֶת כָּל הַתּוֹרָה
כְּלָה עַד שֶׁלֹּא נִתְּנָה, שֶׁנֶּאֱמַר, (שם כו)
עֲקֵב אֲשֶׁר שָׁמַע אַבְרָהָם בְּקוֹלִי וַיִּשְׁמֹר
מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֻקֹּתַי וְתוֹרֹתַי:

Similarly, it says concerning Avraham our Father, peace be upon him — "And Avraham was old ... and God blessed Avraham in everything." We find that Avraham our Father performed the whole entire Torah before it had been given, as it says, "By reason that Avraham listened to my voice, and kept my safekeeping, my commandments, my statutes and teachings."

Mishnah Kiddushin Parma manuscript

וּנְתַתְּ לּוֹ אַחֲרֵיהֶם וּמְקוֹמָם בְּנִעְוֹתָם
מִהוּ הוּא אֹמֵר וְקוּי יְיָ יִחְלִיטֵנוּ כִּי יֵעָלוּ אֲבוֹתָם
בְּנִשְׁרֵי יְרוּשָׁה וְלֹא יִיגָעוּ יִלְכוּ וְלֹא יִיֶעָטוּ
בְּזִקְנֵיהֶם מִהוּ אֹמֵר עוֹד יִנְבוֹן בְּשִׁיבָה דְשָׁנִים
וְדַעֲנֵם יְהוָה כִּי וְכֵן אַתָּה מוֹצֵא בְּ
בְּאֵינֵי אֲבוֹתָם שֶׁבִירְכוּ הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא
בְּנִעְוֹתָם וּבְזִקְנֵיהֶם בְּנִעְוֹתָם מִהוּ הוּא אֹמֵר
וְאֵעֲשֶׂה לְעוֹי גֵּוֹל וְאֲכַרְכֵּךְ וְאֲגַלֶּה שְׂמֶךְ וְ
וְהִיא בְּרַכָּה בְּזִקְנֵיהֶם מִהוּ אֹמֵר וְאֲבוֹתָם זִקְנֵי
בְּאֵינֵי וְיְיָ בִירְךְ אֶת אֲבוֹתָם כֹּל
כִּי וְכֵן אַתָּה מוֹצֵא בְּאֵינֵי אֲבוֹתָם שֶׁ
שְׂשִׁיבֵי אֶת הַתּוֹרָה עַל שׁוֹלָה בְּאֵת לְעוֹלָם
שֶׁ עָקַב אִשָּׁר שְׂמַע אֲבוֹתָם בְּקִלּוֹ וְעַתָּה
וְיִשְׁכַּח מִשְׁפַּחְתּוֹ וְהוֹרֵתִי מִצְוֹתַי
חֻקֵּי

Romans 4

What then shall we say that Abraham, our forefather according to the flesh, discovered in this matter? ² If, in fact, Abraham was justified by works, he had something to boast about—but not before God. ³ What does Scripture say? “Abraham believed God, and it was credited to him as righteousness.” (והאמין בה' ויחשבה לו צדקה)

⁴ Now to the one who works, wages are not credited as a gift but as an obligation. ⁵ However, to the one who does not work but trusts God who justifies the ungodly, their faith is credited as righteousness.

Romans 4 (cont.)

⁹ Is this blessedness only for the circumcised, or also for the uncircumcised? We have been saying that Abraham's faith was credited to him as righteousness. ¹⁰ Under what circumstances was it credited? Was it after he was circumcised, or before? It was not after, but before! ¹¹ And he received circumcision as a sign, a seal of the righteousness that he had by faith while he was still uncircumcised.

Makkot 23b-24a

דרש רבי שמלאי שש מאות ושלש עשרה
מצות נאמרו לו למשה . . .

בא דוד והעמידן על אחת עשרה דכתיב
([תהלים טו, א](#)) מזמור לדוד [ה'] מי יגור
באהלך מי ישכון בהר קדשך הולך תמים

. . . בא חבקוק והעמידן על אחת
שנאמר ([חבקוק ב, ד](#)) וצדיק באמונתו
יחיה

Rabbi Simlai (3rd century, Israel)
taught: 613 mitzvot were stated to
Moses . . .

[King] David came and reduced them
to eleven [principles], as it is written:
“A Psalm of David. Lord, who shall
sojourn in Your Tabernacle? Who
shall dwell upon Your sacred
mountain? He who walks
wholeheartedly . . .

Habakkuk came and reduced them
to one, as it is stated: “But the
righteous person shall live by his
faith.”